

'योगी नरहरिनाथको संक्षिप्त जीवनी' सार्वजनिक

भापा, साउन १५। राष्ट्र गुरु योगी नरहरिनाथको जीवनी समेटिएको पुस्तक प्रकाशन गरिएको छ। पुस्तक नयाँ पुस्तालाई योगी नरहरिनाथका विषयमा जानकारी गराउन सफल हुने विश्वास गरिएको छ। विश्व केमी पोखरेलले लेखेको 'योगी नरहरिनाथको संक्षिप्त जीवनी' नामक पुस्तक शनिवार राजधानीमा आयोजित कार्यक्रममा सार्वजनिक गरिएको हो।

६२ पृष्ठको पुस्तकको मूल्य रु. १०९ राखिएको छ। रमिला बस्नेत र उमाकान्त शर्माले प्रकाशन गरेको पुस्तकको भाषा सम्पादन ज्ञानिष्ठ ज्ञवाली र लेखक पोखरेलले भौतिक दूरी कायम गरी स्वास्थ्य सुरक्षाका मापदण्ड पूरा गरेर गरिएको कार्यक्रममा विमोचन गरेका थिए।

कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै उनीहरूले संक्षिप्त पुस्तक भए पनि योगी नरहरिनाथका विषयमा बुझ्न पर्याप्त स्रोत सामग्री समावेश गरिएको बताए।

मृगस्थलीमा योगी नरहरिनाथले लेखेका पुस्तक अलपत्र परेको, कति नष्ट भएको समाचार सार्वजनिक भएकोमा दुःख लागेको उल्लेख गर्दै उनीहरूले ती सम्पदाको संरक्षणमा राज्यको ध्यान जानुपर्ने बताए। योगी नरहरिनाथका विषयमा थप खोजी गरी कृति सार्वजनिक गर्न प्रोत्साहन गरिनुपर्नेमा कार्यक्रमका वक्ताले सरोकारवाला निकायको ध्यानाकर्षण गराएका थिए।

कारागारका बालबालिकालाई खाद्यान्न सहयोग

भापा, साउन १५। बन्दी सहायता नेपालले भापा कारागारका तीन बालबालिकासहित २० विद्यार्थीलाई खाद्यान्न प्रदान गरेको छ। बन्दी सहायता नेपालले सञ्चालन गरेको छोरीका लागि शिक्षा (जीईई प्रोग्राम) अन्तर्गत कारागार जीवन विताइरहेका अभिभावकसँग आश्रित बालबालिका र अभिभावकविहीन अर्जुनधारा, मेचीनगर र भद्रपुरका अतिविपन्न २० बालबालिकालाई यो कोरोना महामारीको कोही भोकै बस्न नपरोस् भनी ३० केजी चामल, २ लिटर खानेतेल, ३ केजी दाल, २ केजी नुन, सावुन

विस्कृतसहित तीन हजार रूपैयाँ बराबरप्रति व्यक्ति खाद्यान्न सामग्री वितरण गरिएको भापा सचिव रञ्जित परियारले जानकारी दिए। त्यसैगरी भापा कारागारमा रहेका आमासँग आश्रित तीन बालबालिकालाई पौष्टिक खाद्यान्न सामग्री संस्थाका केन्द्रीय अध्यक्ष इन्दिरा राना मगरले प्रदान गरेकी थिइन्। कारागारमा रहेका बालबालिकालाई कुपोषण नहोस् भनी प्रदान गरिँदै आएको सामग्री कोभिडको कारण केही महिना स्थगन गरिएता पनि स्वास्थ्य मापदण्डको पालना गरेर निरन्तर गर्ने रानाले बताइन्।

काँकरभिट्टा ...

कार्यालय मातहतका क्षेत्रमा विभिन्न अपराधका १ सय ४८ वटा घटना दर्ता भएका थिए। जुन संख्या अघिल्लो आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को तुलनामा २६ वटाले बढी भएको कार्यालयको तथ्याङ्कले देखाउँछ। त्यो वर्ष १ सय २२ वटा घटना दर्ता भएका थिए। कार्यालयमा खासगरी ज्यान सम्बन्धि कसुर, सवारी ज्यान सम्बन्धि कसुर, मानव बेचबिखन सम्बन्धि कसुर, मानव शरीरको अंग प्रत्यारोपण सम्बन्धि कसुर, करणी सम्बन्धि कसुर, चोरी तथा डाका कसुर, लागूऔषध सम्बन्धि कसुर, ठगी विश्वासघात तथा अपराधिक लाभ एक्सटर्न सम्बन्धि कसुर लगायतका अपराधका घटना दर्ता भएका थिए। यो अवधिमा सबैभन्दा बढी लागूऔषध सम्बन्धि कसुरका ४८ वटा घटना दर्ता भएका थिए। यसमा ४६ वटा फइयाँट भएका कार्यालयले जनाएको छ। यो कसुरमा ५६ पुरुष ६ महिला र ४ बालबालिका गरी ६६ जना संलग्न रहेका थिए। अर्को पनि लागूऔषध सम्बन्धि कसुरका १० पुरुष र १ महिला गरी ११ जना फरार रहेका छन्। कार्यालयले दिएको जानकारी अनुसार ज्यान सम्बन्धि

जुलाका प्रहरी कार्यालय काँकरभिट्टाले मेचीनगरको १ देखि ८ नम्बरसम्मका वडाको शान्ति सुरक्षा हेर्नुपर्दछ। मेचीनगरको ९ देखि १५ नम्बर वडासहित बुद्धशान्ति गाउँपालिकाको १ देखि ७ नम्बर वडा इलाका प्रहरी कार्यालय धुलावारीले हेर्ने भए पनि ठूलो अपराधका घटना भए इलाका प्रहरी कार्यालय काँकरभिट्टाले हेर्ने गर्दछ।

इलाका प्रहरी कार्यालय काँकरभिट्टाले मेचीनगरको १ देखि ८ नम्बरसम्मका वडाको शान्ति सुरक्षा हेर्नुपर्दछ। मेचीनगरको ९ देखि १५ नम्बर वडासहित बुद्धशान्ति गाउँपालिकाको १ देखि ७ नम्बर वडा इलाका प्रहरी कार्यालय धुलावारीले हेर्ने भए पनि ठूलो अपराधका घटना भए इलाका प्रहरी कार्यालय काँकरभिट्टाले हेर्ने गर्दछ।

थियो। करिव ३ वर्षदेखि उनीहरू गहिरो प्रेममा थिए। चितवनको राप्ती नगरपालिका-३ घर भएकी २३ वर्षीया सुजिताको भिसेरा परीक्षणका लागि राष्ट्रिय विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान (नास्ट)मा पठाइएको छ। असार ११मा विहान ६ बजे घरबाट हिँडेकी सुजिताले त्यसैदिन दिउँसो दिदीलाई फोन गरेर आफू अपहरणमा परेको जानकारी गराएको परिवारले दावी गरेका छन्।

मनोद्विपक औषधिहरू दुई हजार चार सय ८२ ट्याब्लेट बरामद भएको छ। भन्सार चोरी निकासीतर्फ अवैध रूपमा सामान चोरी निकासी गर्ने १९० जना मानिस पक्राउ गरेको प्रहरीले नदीजन्म पदार्थको अवैध रूपमा दोहन गर्ने एक सय ७० जना मानिस र सात सय ८५ वटा नदीजन्म पदार्थ उत्खनन गर्ने र ओसार-पसार गर्ने सवारी साधनलाई पक्राउ गरेको जनाइएको छ। यसैगरी अवैध काठ चोरी निकासी गर्ने ७० जना मानिस पक्राउ गर्नुका साथै ३२६१ ब्यू.फिट. काठ बरामद गरी ७० लाख ३८ हजार सात सय ८७ रूपैयाँ राजश्व संकलन भएको छ।

सिर्जनाको ...

डीएसपी थापा भन्छन्- 'पोस्टमार्टम रिपोर्टले पनि घटनाको तथ्याङ्क उजागर गर्ने छ, हामी रिपोर्टको प्रतीक्षामा छौं।' भिसेरा तथा भेजाइनल स्वाव परीक्षणका लागि काठमाडौँ पठाइएको र त्यसको रिपोर्ट आउन समय लाग्ने प्रहरीले जनाएको छ। विहीवार संघीय प्रहरी इकाई कार्यालय धरानका प्रहरी उपरीक्षक भीम दाहालको नेतृत्वमा आएको टोलीले घटनाको अनुसन्धान गर्नुका साथै प्रदेश र जिल्लाको अनुसन्धानमा खटिएको प्रहरी टोलीसँग छलफल गरेको थियो। प्रहरी उपरीक्षक दाहालका अनुसार घटनाको विषयमा अनुसन्धान अन्तिम चरणमा पुगेको छ। धेरै आशंकाका बीच प्रहरीले अनुसन्धानलाई गहन रूपमा अघि बढाइ रहेको र छिट्टै वास्तविकता सार्वजनिक गर्ने प्रहरीले जनाएको छ। घटना लगत्तै जिल्ला प्रहरी कार्यालय भापाका प्रहरी उपरीक्षक सानुराम भट्टराई घटनास्थलमा पुगेका थिए। त्यस्तै जिल्ला न्यायाधीशको समेत सिर्जनाको शव भेटिएको स्थानको अवलोकन गरिसकेका छन्। घटना लगत्तै प्रहरीले वीपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानबाट चिकित्सकको टोली नै भिकारिए

अनुसन्धान शुरू गरिएको थियो। असार २८ गतेको घटना लामो समयसम्म सार्वजनिक नभएपछि नागरिकमा असुरक्षाको अनुभूति हुन थालेको स्थानीयले बताएका छन्। पछिल्लो समय भएका थ्रुखलाबद्ध शंकास्पद मृत्यु प्रकरणमा प्रहरीले दोषी पत्ता लगाउन नसकेको भन्दै राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीले विरोध समेत जनाएको छ। निरन्तरका घटनाहरूको दोषी पत्ता लगाई कानूनको कठघरामा उम्प्याए

खोप लगाइसकेपछि वैदेशिक रोजगारमा जाने र विदेशमा अध्ययन भ्रमणमा जाने विद्यार्थीलाई खोप लगाइसकेपछि खोप काँडको प्रमाणीकरण अनिवार्य लिनुपर्ने

व्यवस्था सरकार र विभिन्न देशले गरेका छन्। उनले चाँडै नै अनलाइनबाट खोप काँड प्रमाणीकरण गर्ने तयारीसमेत गरिएको जानकारी दिए।

कर्मचारी आवश्यकता

यस जनशक्ति बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड बिर्तामोड-४ भापालाई निम्न अनुसारका कर्मचारीहरू आवश्यक परेकोले इच्छुकले त-सम्पर्क गर्नुहोला।

क. पद - सह लेखापाल (सातौं तह): २ जना
योग्यता -१०+२ वा सो सरह
उमेर: १८-४० वर्ष
कम्प्युटर सिप परीक्षा अनिवार्य
दस्तुर : १००-

ख. बजार प्रतिनिधि- ६ जना
स्थानीय बासिन्दालाई प्राथम्यता (अर्जुनधारा नपाएरिया)
दस्तुर: २००-
तलब: संस्थाको नियम अनुसार

आवश्यक कागजात: नेपाली नागरिकता, फोटो, शैक्षिक योग्यता तथा अनुभवका प्रतिलिपिहरू
आवेदन दिने २०७८/०४/१० देखि २०७८/४/१६ गते ४ बजेसम्म
परीक्षा: लिखित, मौखिक, कम्प्युटर सिप परीक्षा मिति: २०७८/०४/१६ गते शनिवार

जनशक्ति बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड
बिर्तामोड-४ भापा, सम्पर्क: ०२३५४३३४४

बिर्तामोड नगरपालिका

सामाजिक सुरक्षा परिचयपत्र नवीकरण सम्बन्धी अत्यन्त जरूरी सूचना

जेष्ठ नागरिक एकल महिला अशक्त/अपाङ्ग लोपोन्मुख जाति बालबालिका

सामाजिक सुरक्षा नियमावली २०७६ (पहिलो संशोधन) को नियम ९ बमोजिम सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गरिरहेका नागरिकलाई २०७८ आठौं अक्टोबर १ गते देखि मादर सन्तानसम्बन्धी सबबन्धित डाका कार्यालयमा स्वयं उपस्थित भई अनिवार्य रूपमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता परिचयपत्र नवीकरण गरिनुपर्ने हुन सक्नेबन्धित सूचना सुचित गरिन्छ। बालबालिका पूर्ण आयुलाई १० वर्षको उमेरमा आउनुपर्ने हुन सक्नेबन्धित सूचना सुचित गरिन्छ।

नोट: तोकिएको समयमा नवीकरण नगरिएमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्रदान गरिने छैन।

आवश्यक कागजातहरू

- नागरिकता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि
- पासपोर्ट साइजको २ प्रति फोटो
- बैंक खाता नम्बर
- बालबालिकाको हकमा जन्म दर्ताको प्रतिलिपि
- असहाय छकल जस्तिका हकमा पतिको मृत्यु दर्ताको प्रतिलिपि र अर्को विवाह नगरेको प्रमाण
- अपाङ्गताको हकमा नगरपालिकाबाट जारी भएको अपाङ्गता परिचयपत्रको प्रतिलिपि

राष्ट्रिय परिचय पत्र तथा पञ्जीकरण सेवा इकाई
बिर्तामोड नगरपालिका, भापा

विद्युत् आपूर्ति अवरुद्ध हुने बारेको सूचना

यस नेपाल विद्युत् प्राधिकरण अनारमनी वितरण केन्द्र अन्तर्गतका तपशिल बमोजिमका स्थानमा तपशिल बमोजिमको समय विद्युत् आपूर्ति अवरुद्ध हुने बारेको व्यहोरा जानकारीको लागि अनुरोध छ। साथै यसबाट ग्राहक महानुभावहरूमा पर्ने जाने असुविधाप्रति नेपाल विद्युत् प्राधिकरण अनारमनी वितरण केन्द्र क्षमा प्रार्थी छ।

मिति	फिडरको नाम	स्थान	समय	कारण	कैफियत
२०७८/०४/१०	११ केभी चारआली फिडर	बसपाक, पूर्व स्ट्रेट, बुढावारी, चारआली चौक उत्तर वडिगा, वि.ए.ए.सी, कन्काई र मनमोहन हस्पिटल आसपासका क्षेत्रहरू	विहान ८:०० बजेदेखि दिउँसो ४ बजेसम्म	लाइन निर्माण सम्बन्धी कार्य अघि वा पछि हुन सक्नेछ।	

नेपाल विद्युत् प्राधिकरण
अनारमनी वितरण केन्द्र

बिर्ता (सेफ्टी तथा ढल सफाई)

बिर्तामोड, भापा

(पहाडी क्षेत्रमा पनि यो सेवा उपलब्ध छ।)

मूषाल बुढाथोकी
023-545402
9825952677
9825952680

सफाई गरिन्छ।

सेफ्टी तथा ढल सफाई गर्नु परेमा हामीलाई सम्पर्कनुहोस्।

सम्पादकीय

फेरि पनि त्यही कुरा

अधिल्लो सरकारले हेल्थचेक्याई गरेका कारण अनियन्त्रित बनेको महामारी फेरि फैलिने थालेको छ । हिलै गरेर भए पनि बन्दाबन्दीले महासङ्कट रोक्न केही सहज भएको हो । तर, कोरोनाको दोस्रो लहर शुरू भएपछि भने अनेक नाममा बन्दाबन्दी खुकुल्याउँदै जाँदा अहिले सङ्कट निम्त्याउन बाहिर जाने त्रास बढेको छ । साउन लागे यता सङ्कट दिनहुँ बढ्ने क्रममा रहेको छ । स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालयको तथ्याङ्क अनुसार शुरुवात एकै दिन तीन हजारभन्दा बढीमा सङ्कट देखिएको छ । यसले हाम्रो असावधानी र सरकारको अदृष्टता मात्रै देखाउँछ । बन्दाबन्दीको सङ्कटमा निषेधाज्ञा र निषेधाज्ञामा संघीयता उपयोग गर्दा न प्रहरी पूर्ववत् परिचालित हुन सक्थे न स्थानीय सरकारले जिम्मेवारी बोध गर्थे न त आम मानिस आफ्नो स्वास्थ्यप्रति सचेत हुन सके ।

विवाहपुण्य महामारीबाट बच्ने केवल दुईवटा उपाय रहेछन् । पहिलो स्वयम्लाई एकान्तवासमा लानु र अर्को खोप लगाउनु । यी दुईमध्ये पहिलो सर्वाधिक प्रभावकारी उपाय रहेछ विज्ञका अनुसार । दोस्रो व्यक्तिको पहुँचमा नभएका कारण सरकारको आश्रय गर्नु पर्दछ । खोप उत्पादक देशहरू आफैँ कोरोनाजन्य पीडाबाट मुक्त भइनसकेको अवस्थामा कृत्रिमिक तथा राजनीतिक क्षमताभन्दा अरु उपायले यथेष्ट खोप पाइने भएन । अधिल्लो सरकारले विषयको गाम्भीर्यलाई अनुभूत गर्न सकेन अहम् सत्तास्वार्थको भुँवरीमा रूमलिरह्यो । पछिल्लो कालमा त्याइएका खोप र अभियान पनि स्वार्थबाट सञ्चालित भए । पहुँच हुनेले स्वास्थ्यविद्वले निर्धारण गरेको मापदण्ड विपरीत घर-घरमै खोप लगाएको र लक्षित वर्गले घण्टै खोप केन्द्रमा उभिएर पनि खोप नपाएको घटना सार्वजनिक भए । यसले सरकार नै जिम्मेवार नभएको प्रमाणित गरेको छ ।

अहिले बाटोघाटो, चोक, चौरस्ता, सभा, जुलुस, प्रदर्शन, पसल, व्यवसाय कतै महामारीको त्रासको अनुभव भएको देख्न पाइन्छ । बिनाकाम निजी स्वारी निर्वाध दौडिएका छन् । भोजभतेर, जमघट निसङ्केत चल थालेका छन् । निषेधाज्ञामै बन्द नभएका भीडभाड हुने ठाउँबाट कति सङ्कट फैलिने हो त्यसप्रति कसैको चासो र चिन्ता छैन । सरकारले बन्द रहेका लामो दूरीमा चले सार्वजनिक स्वारीसाधनलाई पनि खुल्ला गरिदिएको छ । यी यस्ता सबै कारणले कोरोनाको तेस्रो लहरलाई हर्षले स्वागत गर्ने निश्चित छ । अहम् छिमेकी देश हिन्दुस्तानमा कम हुँदै गएको सङ्कटको गति उकालो लाग्दै गएको त्यहाँका सञ्चारमाध्यमले सार्वजनिक गरिरहेका छन् । त्यसको प्रत्यक्ष प्रभाव हामीलाई पर्ने नै हो । त्यसैले लापरवाहीले पहिलो लहरको जस्तै स्वास्थ्य सेवा, सामग्री र शय्याको अभाव हुने अवस्था नआओस् जन-जनमा चेतना जागुनु पर्छ । सरकारले खोप अभियानलाई ग्रामीण क्षेत्रसम्म अभिभावकीय दायित्व पूरा गर्ने हिसाबले सञ्चालन गर्नुपर्छ । महामारीलाई हलुका र मनोगतरूपमा मात्रै नलिऔं अन्यथा यसले दिने पीडा र क्षति स्वयम्ले भोग्नु पर्नेछ ।

शिव महिमा र साउने सोमबार

वीरधरा प्रसाद

आराध्यदेव पशुपतिनाथ नेपाल, भारत तथा विश्वका विभिन्न शिव मन्दिर, महादेवस्थानहरूमा हिन्दू नरनारीबाट भक्तिपूर्वक पूजा-आराधना गरिनुमा साउने सोमबारको ठूलो महिमा छ । संसारका हिन्दूहरू ठूलो उत्साहका साथ पशुपतिनाथ लगायत नेपाल, भारत तथा विश्वमा अवस्थित शिव मन्दिरहरूमा आराधनाको लागि साउनेको सोमबार भक्तजनको ठूलो भीड लाग्दछ । पशुपतिनाथ हिन्दूहरूका लागि ठूलो तीर्थस्थल हो । प्रथम गोपालवंशी राजा भुक्तमानले पशुपतिनाथको दिव्यज्योति प्रकट भएको देखेर पशुपतिनाथको देवल बनाएको उल्लेख छ । हिमालयको दक्षिण, गङ्गाको उत्तर, काठमाडौँ उपत्यका रूद्रको अति नै प्रिय क्षेत्र हो । पशुपतिनाथकै प्रतापले गोसाइँकुण्ड, पिण्डेश्वरलाई पवित्र क्षेत्रको रूपमा लिइन्छ । कैलाश-मानसरोवर, गोसाइँकुण्ड, अमरनाथलाई शिवजीको तपोभूमिका रूपमा विश्वभरका हिन्दु तथा बौद्धमार्गीहरूले मान्दछन् । पशुपतिनाथलाई शिव, महादेव, किराँतेश्वर, शङ्कर, शम्भु, ज्योतिर्लिङ्ग आदि विभिन्न नामले पुकारिन्छ ।

महाभारत कालमा युद्धको समाप्तिपछि हिमालयतर्फ जाँदा पाण्डवले प्रायश्चित्तस्वरूप पशुपतिनाथको पूजा गरेका थिए । लिच्छवि वंशका पहिला राजा 'विक्रमादित्य' को उपाधि धारण गरेर 'वैशालाधिपति' को रूपमा पशुपतिनाथ र ब्रजयोगिनीको तपस्या गरी शक्ति प्राप्त गरेर बतीसपुतलीमा आफ्नो सिंहासन कायम गरेका र उनैबाट कासीमा विश्वनाथको मन्दिर स्थापना गरिएको कुरा देवमाला वंशावली र हिमवतखण्डमा उल्लेख छ । नेपालका लिच्छविकालीन तथा शाहवंशीय राजाहरूले पशुपतिनाथप्रति भक्ति गरेर सेवा गरेका प्रसस्त अभिलेखहरू छन् । पशुपतिनाथलाई राष्ट्रिय देवताको मान्यता प्रदान गरिएको राजा अश्वमेधाद्वारा हो । पृथ्वीनारायण शाहले पशुपतिनाथलाई पञ्चामृतले नुहाउन प्रारम्भ गराएका थिए ।

हिमवतखण्डका स-साना टुकुमा विभाजित हिन्दु राज्यलाई गोर्खाका राजा पृथ्वीनारायण शाह तथा उनीपछि उनका कान्छा छोरा बहादुर शाहको नेतृत्वमा एकीकृत गरिएर नेपाल हिन्दु अधिराज्य बनेको हो । यो भूमि हिमाल, पहाड, तराईका हरैक्षेत्र, पवित्र नदी, ताल, धाम, जङ्गल, भूभागले सिञ्चित छ । भारतखण्डमा एकहजार वर्षसम्म मुसलमान र अङ्ग्रेजी साम्राज्यले हिन्दु र बौद्धका अस्मितारूप तोडफोड गरेर बिटुलो बनाएर आफ्नो भाषा, धर्म र संस्कृति थोपर्ने काम गर्थे । साम्राज्यवादी शक्ति र अन्य कुनै धार्मिक षडयन्त्रबाट नेपाल कहिल्यै बिटुलो नबनेकाले नेपालको विश्वमा ठूलो प्रतिष्ठा छ ।

भारतमा चार धाम प्रशिद्ध छन् भने नेपालमा नेपालका पशुपतिनाथ, स्वयम्भूनाथ, मुक्तिनाथ, गोसाइँकुण्ड, बराहक्षेत्र, पाथीभरा, जनकपुरधाम, लुम्बिनी, बौद्धनाथ धामजस्ता प्रसिद्ध धाम छन् । नेपालमा रहेका धाम, पवित्र मन्दिर र सयौं तीर्थस्थलहरूको साथै यहाँको सभ्यता र सांस्कृतिक वैभवहरूको विश्वव्यापी मान्यता छ । नेपाल तथा भारत हिन्दूधर्म दर्शनको उद्गम हो । नेपालका साथै भारतमा अवस्थित तीरुपति, अमरनाथ, बद्रीनाथ, रामेश्वरम्, गया, काशी, विन्ध्यावासिनी, कामाक्ष-कामरूप, आदि पवित्र स्थलहरूमा नेपाल र

भारतबीचमा त्यतिकै तादात्म्य छ । भारतका कतिपय धाम र मन्दिरहरूमा नेपालका राजाहरूको विशेषाधिकार रहिआएको छ ।

विक्रम सम्वत् १७१४ भन्दा अगाडि सन्यासीहरू पशुपतिनाथका पुजारी थिए । त्यसपछि यहाँकै राजापाठ्यायबाट पशुपतिनाथको पूजा गरिन्थ्यो । क्रमशः पशुपतिनाथका पूजारीको सहायताका लागि बनेपाबाट नेवार जातिका पुजारीलाई पशुपतिको भण्डारे बनाइयो । पछि प्रताप मल्ल कर्नाटकका राजासँग सम्पर्कमा जाँदा कर्नाटक राजाले सहयोगीका रूपमा तान्त्रिकहरू ज्ञानानन्द र लुम्कण भन्ने नेपालमा दाइजोका रूपमा आएका र पछि तिने तान्त्रिक भट्टको माग अनुसार भट्टहरू पशुपतिनाथका पुजारी बनाइए । अहिलेसम्म पशुपतिनाथको मन्दिरमा मूलभद्रसहित दक्षिण भारतका चार जना भद्र पुजारी र १०६ जना नेवार भण्डारी छन् । पशुपतिक्षेत्र देवपातनमा जन्मिएका भण्डारीलाई मात्र पशुपतिनाथका पुजामा चलाइन्छ । भद्र र भण्डारी गृहस्त हुन्छन् । पशुपतिनाथको चार ढोका बिहान चार बजे खुल्छ । बिहान साडे आठ बजे भद्रहरूभित्र प्रवेश गर्छन् । पशुपतिनाथको क्षेत्रफल २६४ हेक्टर भूभागमा फैलिएको छ र यस क्षेत्रभित्र ५१८ वटा मन्दिर र धार्मिक स्मारकहरू निर्मित छन् ।

हिन्दु तथा बौद्धमार्गीहरूले पशुपतिनाथका साथै अमरनाथ, विश्वनाथ, कैलाश-मानसरोवरलाई शिवजीको तपोभूमिका रूपमा मान्छन् । वाला चुटुरी, शिवरात्री, अक्षयतृतीया, एकादशी, तीज, साउनको सोमबारमा भक्तजनको पशुपतिनाथ र संसारका सबै शिव मन्दिरहरूमा भीड लाग्छ । साउनको सोमबार शिवजीको जन्मदिन स्वरूप भक्तिपूर्वक धुमधामका साथ मनाइन्छ । साउने सोमबार अधिकांश महिनामा पाँचपटक पर्दछन् । तर यो २०७५ सालको साउने सोमबार चार दिन मात्र परेको छ । साउनको सोमबारमा बोलबमको नाममा राता र पहेँला वस्त्र लगाएका भक्तजनबाट पवित्र नदीको जल घडामा लिएर पशुपतिनाथ र शिवमूर्तिहरूमा भक्तिपूर्वक चढाइन्छ । निधामा टीका लगाएका भक्तजनको मेला र भेलाको पशुपतिनाथ, गोसाइँकुण्ड, भक्तपुरको डोलेखर, पाटनको कुम्भेश्वर, धरानको पिण्डेश्वर सिँगारिएको हुन्छ ।

समय-समयमा राजनीतिक परिवर्तन हुँदै आए तापनि हाम्रा धाम र मन्दिरहरूको परम्परागत मान्यता र पहिचान बचाउने कार्य हुँदै आएको छ । हिन्दुहरूको नेपाल, क्रिस्चियन र यहूदीहरूको जेरुसलेम, मुसलमानहरूको मक्का, मदिना पवित्र स्थलहरू मानिन्छन् । क्रिस्चियनहरूको क्रस र चर्च, यहूदीको षडकोण, मुसलमानको नमाज तथा मस्जिद र हामी हिन्दु र बौद्धको पशुपतिनाथ र स्वयम्भूनाथ त्यतिकै पूजनीय छ ।

हिमवतखण्ड नेपालमा एकपटक विक्रम सम्वत् १४०० तिर बंगालका नबाव सुल्तान समसुद्दिनले एकतीस हजार मुसलमान पल्टन लिएर नेपालका मन्दिर तथा विहारहरू ध्वस्त गर्दै जनकपुर, पनौती हुँदै पशुपतिनाथको मन्दिरसमेत ध्वस्त पार्ने धृष्टता गरेका थिए । लिच्छवि वंशका अन्तिम राजा जयजुनदेव कमजोर राजा भएकाले त्यही मौका छोपेर मुस्लिम आक्रमणले सारा हिन्दु तथा बौद्धहरूमा कोलाहल मच्चियो । त्यस्तो विकराल अवस्थाबाट यसक्षेत्रलाई बचाउन पाल्पा, कास्की, गोरखा, लमजुङका राजाहरूको सहयोग लिएर खसराजा जयस्थिति मल्लले मुसलमान फौजमाथि आक्रमण गरे । तीस हजार चार सय मुसलमान फौज मारिए र छ सय जति ज्यान बचाएर भागेको कुरा भक्तपुर तजेजु स्तम्भको शिलालेखमा उल्लेख छ । त्यसपछि जयस्थिति मल्ल काठमाडौँ उपत्यकाको राजसिंहासनमा बसेर पशुपतिक्षेत्रमा जीर्णोद्धार तथा पुनरुत्थान गरी बाग्मतीपारि राम मन्दिरको निर्माण गरेका र नेपाल सम्वत् ४७० मा कुम्भेश्वर महादेवको स्थापना गरी कोटीहोम गर्दै शुद्धशान्ति गरेर पशुपतिनाथको मन्दिरभित्र हिन्दु तथा बौद्धलाई मात्र प्रवेश र अरुको लागि प्रवेश निषेध गर्ने नियम चलाएकाले अहिलेसम्म त्यही परम्परा चल्दै आएको छ । सविधानहरू

समय-समयमा राजनीतिक परिवर्तन हुँदै आए तापनि हाम्रा धाम र मन्दिरहरूको परम्परागत मान्यता र पहिचान बचाउने कार्य हुँदै आएको छ । हिन्दुहरूको नेपाल, क्रिस्चियन र यहूदीहरूको जेरुसलेम, मुसलमानहरूको मक्का, मदिना पवित्र स्थलहरू मानिन्छन् । क्रिस्चियनहरूको क्रस र चर्च, यहूदीको षडकोण, मुसलमानको नमाज तथा मस्जिद र हामी हिन्दु र बौद्धको पशुपतिनाथ र स्वयम्भूनाथ त्यतिकै पूजनीय छ ।

समय-समयमा राजनीतिक परिवर्तन हुँदै आए तापनि हाम्रा धाम र मन्दिरहरूको परम्परागत मान्यता र पहिचान बचाउने कार्य हुँदै आएको छ । हिन्दुहरूको नेपाल, क्रिस्चियन र यहूदीहरूको जेरुसलेम, मुसलमानहरूको मक्का, मदिना पवित्र स्थलहरू मानिन्छन् । क्रिस्चियनहरूको क्रस र चर्च, यहूदीको षडकोण, मुसलमानको नमाज तथा मस्जिद र हामी हिन्दु र बौद्धको पशुपतिनाथ र स्वयम्भूनाथ त्यतिकै पूजनीय छ ।

समयानुकूल परिवर्तन भइरहन्छ तर परम्परागत रूपमा स्थापित मान्यताहरू सविधानभन्दा माथि हुने भएकाले परम्पराको रूपमा त्यसको समर्थन भइआएको छ । यस्तो परम्परा अन्य धर्ममा पनि प्रसस्त प्रचलित छन् ।

विक्रम सम्वत् १४६५ मा राजा ज्योतिर्मल्लले पशुपतिको अभिलेखमा उल्लेख गरेका थिए- 'पूण्यभूमि नेपालखण्डमा वत्सलेस पाँचमुख भएका परमपशुपति बाग्मतीको तिरमा हुनुहुन्छ र यहाँ पूज्य बाशुकीनाग पनि हुनुहुन्छ ।' राजाहरूमा प्रताप मल्लले पशुपतिनाथको धेरै सेवा गरेको पशुपतिनाथमा प्रसस्त शिलालेखहरूमा पाइन्छ । पृथ्वीनारायण शाहले नेपालको एकीकरण गर्दाको समयमा पशुपतिनाथको पूजाअर्चना गरेको कुरा भाषा वंशालीमा उल्लेख छ । पृथ्वीनारायण शाहको काठमाडौँ उपत्यका विजयपछि विक्रम सम्वत् १८२६ मा वसन्तपुर दरबारको अभिलेखमा उल्लेख छ- 'राजा पृथ्वीनारायण शाहको वंश गुप्त्येकाली र पशुपतिको दुई पाउका धुल्लाका प्रसादले नेपाल स्थिर भइहोस ।' यसैगरी शाहवंशीय राजामा रणबहादुर शाह र विक्रम सम्वत् १८६७ मंसिरमा राजा गीर्वाणयुद्ध विक्रम शाहबाट पुजारीको अलग-अलग खान्की तोकिएको थिए । शाहवंशीय राजा लगायत राजा महेन्द्र तथा राजा वीरेन्द्रबाट पनि साविककर्मार्जिम चल्दै आएका पशुपतिनाथका पूजा आज्ञा सम्बन्धी अनेकौँ लालमोहोरहरू लागू हुँदै आएका छन् ।

कैलाश मानसरोवर शिवजीको क्रिडा तथा तपस्थान र हिन्दु तथा बौद्धहरूको पवित्र तीर्थस्थल हो । मानव कल्याणको लागि महादेवले हलाहल विषलाई आफ्नो कण्ठमा राखी त्यसको डहाबाट मुक्त हुन त्रिशूलबाट जलधारा निकाली कुण्ड बनाई त्यही कुण्डमा शयन भएकाले गोसाइँकुण्डको पनि ठूलो महिमा छ ।

अठार पुराण सबैमा शिवको महिमा छ भने शिव पुराण शिवजीको वयानको वृत्तान्त हो । हिमवतखण्डको पुस्तकमा- 'मरिचि, पुलह, ऋतु, भृगु, अत्री आदि ऋषिहरूले पशुपतिनाथको पूजा गरेर बसेको उल्लेख छ । नेपालका राजाहरू आफ्नो संदेश र भाषणको अन्त्यमा 'पशुपतिनाथले हामी सबैको कल्याण गर्नु' भन्ने उद्गार गर्छन् । पशुपतिनाथ लगायत नेपाल र भारतका शिव मन्दिरहरूमा सोमवारको दिन रातायत महिला र विभिन्न भेषका पुरुष भक्तजनबाट बोलवम भन्दै पवित्र, नदी, तालबाट घडाका घडा जल महादेवमा चढाउने काम गरिन्छ । विशेष गरेर साउने सोमबार महिलाले आफ्ना पति, सन्तानको समृद्धिको कामना गरेर उपवास ब्रामा लिन रहन्छन् । विष्वभारिका हिन्दूहरूका आराध्यदेव पशुपतिनाथको पूजाअर्चना गर्नु आस्तिकहरू आत्मगौरव मान्छन् भने नास्तिकहरू यसक्षेत्रलाई परम्परागत अस्तित्व ठान्छन् ।

पशुपतिनाथ क्षेत्रमा पहिला पहिला सनाई, नगरा, सुन्दी, बाजाहरू बाजिरहेका हुन्थे तर अहिले सुनिदैन । त्यस्तै पशुपतिनाथ तथा यहाँका मन्दिरहरूमा घन्ट बजाइन्थे तर आजभोलि घन्ट समेत बज्दैन, कहीं रालो छैन, कहीं फुटेको कारण रक्को छैन । अहिले पशुपति विकास कोषले नयाँ गुर्योजनाको नाममा किन हो पशुपतिनाथभित्रका प्रचलित परम्परा, निर्माण कार्य र पूजाआजामा केही परिवर्तन गर्न खोजिएकाले हिन्दु भक्तजनले विरोध प्रदर्शन गरिरहेका छन् ।

किन यसरी हिन्दूहरू असन्तुष्ट छन् भन्ने कुरा पशुपतिनाथ विकास कोषले विरोध उठेका कुरामा अध्ययन गरी असन्तुष्ट भक्तजनसँग कोषले छलफल गरेर समाधानको बाटोमा पुग्नै पर्दछ । यसरी परम्परागत घन्टहरूलाई तन्दुरुस्त राखेर यहाँ प्रस्तुत गरिएर गुनासाहरूमा ध्यान केन्द्रित गरेर पशुपति कोषबाट यथाशीघ्र सुधार गरी प्रचलनहरूलाई कायम नै राखिनुपर्छ । पशुपतिनाथका ढोका खोल्ने कार्यलाई पनि व्यवस्थित गरिनु आवश्यक छ । गोप

अब मानव जीवनको अस्तित्व

गजाधर कुईकेल

सुखी र विलासी जीवन बिताउँछन् । दिनानुदिन बालबच्चा जन्मन्छन् । बाबु जागिरबाट पेन्सन थाप्ने हुन्छ । बैकमा धेरै रकम जम्मा गरेको पनि हुन्छ । आफ्नो उमेर पाको हुँदै जान्छ । एक पेट खायो, सुत्थो, उठ्यो । फेरि खायो, सुत्थो उठ्यो । आदि मानिस भएर जन्मेपछि यो भन्दा बढी के नै गर्नुछ र । यो सुष्टिका सम्पूर्ण जीवन प्राणी, पशुपन्थीहरू प्रकृतिकै नियमका पुजारी भएर बाँचेका छन् । प्रकृतिले उत्पादन गरिदिएका घाँसपात, फलफूल, रस खाएर, पानी, हावा, घामकै घरमा स्वस्थ भएर बाँचेका छन् । सबै पशुपन्थी, प्राणी, मानिस बिहान भिँसमिसेमै उठेर दिनभरि हिँड्छन्, उड्छन्, घस्नन्छन्, खान्छन्, प्युँछन् । रात परेपछि ती पशुपन्थी, प्राणीहरू आ-आफ्नो सुरक्षित ठाउँ पहिल्याएर आरामले सुत्छन् । रात बिताउँछन् । अपवाद बाहेक कुनै प्राणीले रोक्नबन्धको सिकार बन्नुपरेको उदाहरण पाइँदैन । सबै उठेर जब ती पन्थीहरू चिर्बिराउन थाल्छन् अनि मात्र घरको कोठामा आनन्दले निदाएको मानिस ब्युँभन्छ । उत्रालो भयो भनी कुखुराको भालेले बासेर संकेत दिनुपरेको छ । आखिरमा पृथ्वीमा भएका अन्य पशुपन्थी र चेतनशील मानिसबीच के फरक भयो ?

पशुपन्थीमा पनि स्पर्श, शब्द, रूप, गन्ध र भोक, तिखा, भय, निद्रा, मैथुन आदि हुन्छ भने मान्छेमा पनि तिने गुण हुन्छन् । मानव प्राणीमध्ये सर्वश्रेष्ठ मानिएर तापनि मानिसकै डर अन्य प्राणीमा बाँडेरहेको छ । मानिसकै कारण परम्परा, धर्म, संस्कृति जस्ता मानव सिर्जित धरोहर तथा भू-क्षय,

वनाविनाश, प्राकृतिक विखण्डन, प्रतिकूल समय आदि बढ्दै गएको छ । मानिसले भौतिक विज्ञान र अध्यात्मको समन्वय गरी ज्ञान हासिल गर्नुपर्दछ र उक्त ज्ञानको प्रयोग गरी जीवजीवाणुको सुरक्षा गर्नुपर्दछ । त्यसैगरी भू-संरक्षण, जलवायुको सुदृढीकरण, वनजंगलको संरक्षण गरी पन्थी, प्राणी र मानव समेतको अस्तित्व जोगाउने कार्य मानिसले नै गर्नुपर्दछ । प्रकृति र प्राणीबीचको सद्भाव कायम राख्ने मुख्य भूमिका मानिसकै जिम्मेवारीभित्र पर्दछ ।

वर्तमानमा अधिकांश मानिस पैसामुखी बनेर रातिदिन पैसाको पछि दगुरिहेका छन् । सयबाट हजार, हजारबाट लाख, लाखबाट करोड र करोडबाट अरबतिरको सपना देखेकाले घरबार, नातागोता, आफन्त सबैलाई बिर्सिन्छ । यसैका लागि मानिस दिनमा त सुतेन-सुतेन, कमाइ नै रहयो तर रातमा समेत जीवन सुम्पिएको छ । स्वास्थ्यको कुनै ख्याल नराखी धन कमाउने प्रतिस्पर्धामा दौडिरहेको छ । अनेकौँ त्रास, भय सहेर पनि शरीर शिथिल बनाएर कुटेको छ । सुख र धनको सीमा नापेर कतिले डिप्रेसनको सिकार बन्नुपरेको पाइन्छ । ज्ञान बिना भौतिक विज्ञानको मात्र शिक्षाले धन, महल, भय, त्राससँगै सुविधा प्राप्त भएकै पाइन्छ । तर, जीवन, दर्शन, चिन्तन, सद्भाव, प्रेमबाट चाहिँ धेरैजसो वञ्चित भएको पाइन्छ । मुख्यतया ज्ञानको अभावले वैमनस्य, भय, त्रास, दुर्घटना, आत्महत्या आदिको प्रकोप मानिसले भोग्नुपरेरहेको छ । बाल्यकालदेखि नै नानीहरूलाई बिहान उठेदेखि राति

नसुतेसम्म खाली पठनपाठनमा मात्र केन्द्रित गर्ने र बच्चाको तौलभन्दा बढी बोभका किताबका भारी बोकाएर होस्टल, बोर्डस गराउने चलन बढेको छ । यसबाट नानीमा आफन्त, चिनाजानीसितको प्रेमबाट आफैँले टाढा बनाइराखेका छौं । त्यस्तै २-३ वर्षको बच्चाको बिहान उठेदेखि आधुनिक शिक्षाका नाउँमा दिमागी बोभ बोकिरहेको छ । साइनो, सम्बन्ध, छेतीबाली, गाईगोद, दूध, दही, मोही, भासा सम्बन्धी कुनै पनि ज्ञान लिएको पाइँदैन । उनीहरूलाई स्कूलदेखि घरसम्म किताब, ल्यापटप, मोबाइल बाहेक अन्य कुनै सीपमूलक र

स्वास्थ्यवर्द्धक विषयमा केन्द्रित गराइँदैन । सानैदेखि होस्टल र बोर्डस गराएका नानीहरूले ठूलो भए पनि बाबु-आमालाई वृद्धाश्रम लैजाने गरेको पाइन्छ । आफू बुद्ध भएर हिँडडुल गर्नसम्म नसकेको अवस्था रहन्छ । दिएका खानाहरू मिठो नलामे, नरुच्ने हुन थाल्छ । आफ्नो शरीर दिनानुदिन शिथिल हुन थाल्छ । एउटै खाटमा दिनरात बिताउनुपर्ने हुन्छ । जब आफू ओछ्यान पनि अर्नि मर्ने बेलामा उमेर पुगेकै हो, कहिले चोला उड्छ नि भन्दै छोराछोरीहरू सपरिवार मृत्युको प्रतिक्षामा मात्र रहन्छन् । आफ्नो प्राण छुटेपछि आफूले लगाएको औँठी समेत खोलेर दागबती दिन्छन् । केहीबेर आँशु पनि भारिदेलान् । सबै फर्केर घर आउँछन्- आफूले के लान सकिथ्यो र ? तेरो र मेरो भन्दै स्वार्थमा रातिदिन खटेर कमाएको धन, गाईगोद, महल, आफ्ना प्यारा काखमा राखेर हुर्काएका ती छोराछोरी, नातिनातिना, अर्काले छुसम्म नपाएको धन, सुवर्णको ढुकुटी सबै छाडेर खाली हात बिदाइ हुनुपर्नेछ । आफूसँग लाने कुरा के कमाइएछ त ? तीन-चार पुस्तालाई पुने सम्पत्ति एकै घरमा कमाएर राख्दा र कोही एक छक खान नपाएर भोकै हिँडेको होला... ।

बर्क आफूलाई समय अनुसार पुन्याएर उबारेर दुःखी, गरिब, अपाङ्ग, असक्त, वृद्धवृद्धा, अनाथ आदिलाई सहयोग गर्नु नै धर्म हो । संरक्षण सम्बन्धन, सद्भाव नै मानिसको मुख्य कर्तव्य हो । धेरै कमाउने, मोजकमस्ती गर्ने मात्रै मानिसको जीवनको लक्ष्य होइन । परोपकार, सद्भाव, मावन मात्रको भलाइ हुने कार्य गर्नु नै मानवीय धर्म हो ।

सहाराद्वारा कोरोना संक्रमित सदस्यलाई २ करोड सहयोग

२ सय सदस्यलाई १ करोड ५४ लाख रुपैयाँ सहयोग गर्ने अन्तिम तयारी रहेको कार्यकारी अधिकृत गिरीले बताए। नेपाल सरकारले तोकेको १४ दिन आइसोलेसनमा बस्नुपर्ने नियम अनुसार प्रतिदिन ५०० का दरले प्रतिदसय ७ हजार रुपैयाँ प्रदान गरिने उनको भनाइ छ। साकोसले मेडिसिन सपोर्ट बापत उक्त रकम सहयोग गर्न लागेको जनाएको छ। यसअघि नै साकोसले संक्रमित सदस्यहरूको घरमा पुगेर पोषणयुक्त खाद्य सामग्री तथा औषधि समेत उपलब्ध गराएको थियो। सहकारीले संस्थाको सामुदायिक स्वास्थ्य कोषबाट सदस्यहरूलाई सहयोग गर्ने कार्यकारी अधिकृत गिरीले बताए। सहकारीले वार्षिक रूपमा प्राप्त भएको लाभान्शबाट केही रकम स्वास्थ्य कोषमा जम्मा गर्ने गरेको गिरीले बताए। २०५३ सालमा स्थापना भएको सहकारीको प्रदेश १ को ६ जिल्ला कार्यक्षेत्र रहेको र १ लाख ५२ हजार सदस्य आवद्ध भएको प्रमुख गिरीले जानकारी दिए। साकोसले ७२ वटा सेवा केन्द्रबाट सेवा दिइरहेको छ। हाल १३ अर्ब बासलात रहेको सहाराले वार्षिक करिव २ अर्ब मुनाफा गर्ने गरेको उनको भनाइ छ। गिरीका अनुसार सहाराले सामान्य अवस्थामा सदस्यहरूको स्वास्थ्य उपचारमा वर्षेनि १० करोडभन्दा बढी खर्च गर्ने गरेको छ। स्वास्थ्य कोषमा २० करोड बढी रकम सञ्चित रहेको उनको भनाइ छ।

भापा, साउन ६। विर्तामोडको चारपानेमा प्रधान कार्यालय रहेको सहारा नेपाल बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाले कोरोना संक्रमित आफ्ना सदस्यहरूलाई २ करोडभन्दा बढी नगद सहयोग गरेको छ। महापौरको समयमा सदस्यहरूको अस्पताल खर्च सहयोग गरिसकिएको र होम आइसोलेसनमा बसेकाहरूलाई सहयोग दिने अन्तिम तयारी रहेको संस्थाका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत महेन्द्रकुमार गिरीले जानकारी दिए। साकोसले अस्पताल भर्ना भएका ५२ जना संक्रमित सदस्यहरूको अस्पतालको खर्च बापत करिव ६२ लाख सहयोग गरेको कार्यकारी प्रमुख गिरीले बताए। गिरीका अनुसार साकोसले अस्पताल भर्ना भएका सदस्यहरूलाई प्रतिव्यक्ति तीन लाख रुपैयाँसम्म सहयोग गरेको थियो। सहकारीले संक्रमित भएर होम आइसोलेसनमा बसेका २ हजार

'सिभिल बैंक नमूना बैंक हो'

'समुद्धिका लागि सिभिल बैंक' भन्ने नाराका साथ अगाडि बढिरहेको सिभिल बैंकले विगतका वर्षहरूभन्दा व्यवसायको आयतनमा विशेष रूपमा अप्रत्याशित वृद्धि गरी एउटा नमूना बैंकको रूपमा आफूलाई प्रस्तुत गरिरहेको छ। निरन्तर रूपमा मौलिक बैंकिंग सेवाहरू परफेक्ट आइरहेको छ। भर्खरै मात्र बैंकले बजारमा ल्याएको निक्षेप योजनाहरू 'खुनुके खाता' र 'सुपर प्रीमियम बचत खाता' को बारेमा बैंकको प्रदेश नम्बर १का प्रमुख **राजेश ढकाल**संग गरिएको संक्षिप्त कुराकानीमा आधारित अंश।

सिभिल बैंकको सुपर प्रीमियम बचत खाता कस्तो बचत खाता हो र कस-कसले खोल्न सक्छन् ?

- न्यूनतम मौज्जात रू २५,००० रहेको सिभिल बैंक सुपर प्रीमियम बचत खातामा बैंकले ६.०१ प्रतिशतको सर्वाधिक वार्षिक व्याजदरको अलावा मेटलाइफ बीमा कम्पनीसंगको सहकार्यमा खातावालालाई ६ वटा प्रमुख घातक रोगहरू (मेजर क्यान्सर, मेजर स्ट्रोक, पहिला हृदयघात, पल्सन्री हाइपरटेन्सन, हाई ब्लड सर्जरी तथा कोरोनरी आर्टेरी डिजिज) का लागि रू. दुई लाख सम्मको निःशुल्क औषोधपचार बीमा सुविधा प्रदान गर्नेछ। साथै मोबाइल बैंकिंग सुविधा, इन्टरनेट बैंकिंग सुविधा, एटीएम कार्ड, एसएमएस बैंकिंग सुविधा पनि निःशुल्क रूपमै प्रदान गरिनेछ। र, यो बचत खाता १८

वर्षदेखि ५८ वर्ष ननाघेका जो कोहिले पनि सजिलै सित बैकमा गई खाता खोल्न सक्नेछन्। **खुनुके खाताको बारेमा पनि केही भनिदिनुहोस् ?**
- अन्य बैंकहरूले प्रदान गरिरहेको रिकरिंग डिपोजिटहरूमा शर्तहरू तथा बन्देजहरू हुने गर्छन् भने यो भन्दा पृथक रहेर सिभिल बैंकले आफ्नो रिकरिंग डिपोजिट - खुनुके खातालाई शर्त तथा बन्देजमुक्त बनाइएको छ, जसमा बचत गर्न चाहने ग्राहकले दुई वर्षदेखि दश वर्षसम्मको खुनुके खाता रिकरिंग डिपोजिट खोल्छन् अनि मासिक न्यूनतम रू. पाँच सय देखि माथि गई जान्छन्, कुनै महिनामा कुनै कारणवस जम्मा गर्न असमर्थ भएमा पनि कुनै किसिमको पेनाल्टी तिर्नु पर्ने हुँदैन अनि आफूले निर्धारण गरेको समय सीमा पश्चात साँवा तथा व्याजको एकमुष्ट

मुक्तानी पाउंछन्। अझ यस खातामा सुपर प्रिमियम बचत खातामा भन्दा १ प्रतिशत थप व्याज पाइन्छ। केही गरी अर्बधिको बीचमा आर्कस्मिक कारणले रकम आवश्यक भएमा सञ्चित रकमको ७० प्रतिशत ऋणमा नै बिना फर्कफट रकम निकाल्न सकिन्छ। **अहिलेको कोरोना संक्रमणको जोखिममा खाता खोल्न केहि अतिरिक्त व्यवस्था गर्नु भएको छ कि ?**
- हो गरेका छौं। कोरोना संक्रमणको जोखिम भएकोले घरबाटै अनलाइनमार्फत खाता खोली, पछि आफूलाई पायक पर्ने शाखामा गई केवल दस्तखत गरी खाता सञ्चालनमा ल्याउन सकिन्छ। **सिभिल बैंकले यी दुई खाताहरूमा उच्च व्याजदर प्रदान गरिरहेको पछाडिको कारण ?**
- विद्यमान कोरोना संक्रमणबाट सिर्जित कठिन अवस्थामा अन्य विदेशी संस्थाहरूद्वारा निक्षेपमा प्रदान गरिएको व्याजदरको तुलनामा ग्राहकको मेहनतका कमाइको कदर गर्दै आकर्षक व्याज प्रदान गरिएको कारणले ग्राहकहरू यस बचत खाताबाट लाभान्वित हुनेछन्। साथै हामी सर्वासाधारणको बैंकको रूपमा परिचित हुन तथा ग्राहकहरूलाई बढीभन्दा बढी प्रतिफल प्रदान गरी लोकप्रिय बैंक बन्ने जमर्को लिएका छौं।

अपाङ्गता भएकालाई सहायक सामाग्री, सानिमाले दियो भिडियो एक्सरे मेसिन

माई, साउन ६। इलाम माई नगरपालिकामा एक कार्यक्रमकाबीच ५४ जना अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सहायक सामग्री वितरण गरिएको छ। हेरचाहका लागि उत्प्रेरण कार्यक्रम अन्तर्गत माई नगरपालिकाको आयोजनामा सहायक सामग्रीको वितरण गरिएको जनाइएको छ। अपाङ्गता भएका माई नगरभित्रका ११ जनालाई हवील चैयर, ३ जनालाई वैशाडी, १६ जनालाई श्रवण यन्त्र, ११ जनालाई टुवाइलेट चियर, २ जनालाई वाकर, २ जनालाई सेतो छडी र ८ जनालाई वाकिङ्ग छडी प्रदान गरिएको स्वास्थ्य शाखा प्रमुख पुष्कर कट्टेलले जानकारी दिए। नगर स्तरीय अपाङ्गता समन्वय समितिको संयोजक तथा माईका उपमेयर विष्णुमाया रिमाल आचार्यको अध्यक्षता र माईका मेयर दीपककुमार धेवेलेको प्रमुख

आतिथ्यमा सम्पन्न सहायक सामग्री वितरण कार्यक्रममा विगत ४ वर्षदेखि माई नगरमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सहायक सामग्री वितरण लगायत विभिन्न सहयोग प्रदान गर्दै आएको बताइएको छ। माई नगरपालिकाले अर्बौं दिनमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम, घर-घरमा सीवीआरएफमार्फत थेरापी कार्यक्रम, सिप विकास तालिम, आयशाजन सहयोग, शैक्षिक सामग्री सहयोग, उच्चमशिलता प्रोत्साहन सहयोग, सहायक सामग्री वितरण लगायतका कार्यमा निरन्तर सहयोग गर्ने मेयर धेवेले बताए। कार्यक्रममा मेयर धेवेले, उपमेयर आचार्य, प्रमुख प्रशासनिक अधिकृत विष्णुकुमार थेगुवा लगायतले सामग्री वितरण गरेका थिए। सहायक सामग्री वितरण कार्यक्रममा नगर स्तरीय अपाङ्गता स्वावलम्बन समितिका अध्यक्ष यदुनाथ भएका व्यक्तिहरूलाई सहायक सामग्री वितरण लगायत विभिन्न सहयोग प्रदान गर्दै आएको थियो। कार्यक्रमको सञ्चालन प्रशासन शाखा प्रमुख नवीनकुमार पौड्यालले गरेका जनाइएको छ। यता शुक्रबार नै माई नगर अस्पताललाई ५ लाख मूल्य बराबरको भिडियो एक्सरे मेसिन सानिमा माई हाईड्रोपावर लिमिटेड माईले प्रदान गरेको छ। माईका नागरिकलाई स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न सहज हुने गरी माईका मेयर दीपककुमार धेवेलेलाई सानिमाले मेसिन प्रदान गरेको सानिमा माई हाईड्रोपावरका दलबहादुर मगरले जानकारी दिए।

वितरण गरेका थिए। सहायक सामग्री वितरण कार्यक्रममा नगर स्तरीय अपाङ्गता स्वावलम्बन समितिका अध्यक्ष यदुनाथ भएका व्यक्तिहरूलाई सहायक सामग्री वितरण लगायत विभिन्न सहयोग प्रदान गर्दै आएको थियो। कार्यक्रमको सञ्चालन प्रशासन शाखा प्रमुख नवीनकुमार पौड्यालले गरेका जनाइएको छ। यता शुक्रबार नै माई नगर अस्पताललाई ५ लाख मूल्य बराबरको भिडियो एक्सरे मेसिन सानिमा माई हाईड्रोपावर लिमिटेड माईले प्रदान गरेको छ। माईका नागरिकलाई स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न सहज हुने गरी माईका मेयर दीपककुमार धेवेलेलाई सानिमाले मेसिन प्रदान गरेको सानिमा माई हाईड्रोपावरका दलबहादुर मगरले जानकारी दिए।

मारवाडी महिला र युवती मञ्चको सहयोग

अर्जुनधारा, साउन ६। भापाको अर्जुनधारा-७ पाराखोपीस्थित अरुणोदय आधारभूत विद्यालयको जीर्ण अवस्थामा रहेको शौचालयको जीर्णोद्धार एवम् रंगरोगन गरिएको छ। विर्तामोडस्थित मारवाडी महिला मञ्च तथा मारवाडी युवती मञ्चको संयुक्त आर्थिक सहयोगमा उक्त शौचालयको जीर्णोद्धार एवम् रंगरोगन गरिएको हो। दुई लाख सात हजार रुपैयाँको लागतमा जीर्णोद्धार एवम् रंगरोगन गरिएको शौचालयको शुक्रबार विद्यालय परिसरमा आयोजित हस्तान्तरण कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि वडाध्यक्ष नवराज हुंजाराम नवीन र दातु संस्था मारवाडी महिला मञ्चकी

अध्यक्ष रीता चित्लागियाले संयुक्त रूपमा उद्घाटन गरेका थिए। विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष राजकुमार बगडौलीको अध्यक्षतामा आयोजित सोही कार्यक्रममा मञ्चकोतर्फबाट विद्यालयलाई चार थान वाइट बोर्ड र चाल विकास केन्द्रका विद्यार्थीहरूका लागि खेलौनाहरू वितरण गरिएको थियो।

अध्यक्ष बराइलीले स्वागत मन्तव्यसँगै कार्यक्रमको औचित्यमाथि प्रकाश पारेको कार्यक्रममा मञ्चकी सचिव चाँदनी अग्रवाल, चेम्बर अफ कर्माचारि विर्तामोडका संस्थापक अध्यक्ष सन्तोष अग्रवाल लगायतले आगामी दिनमा पनि विद्यालयलाई आवश्यक सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेका थिए। कार्यक्रममा मेची महेश्वरी समाजका अध्यक्ष महेश चित्लागियालगायतको आतिथ्यता रहेको थियो। विद्यालयकोतर्फबाट मञ्चलाई प्रशंसा पत्र प्रदान गरिएको उक्त कार्यक्रमको सञ्चालन प्रधानाध्यापक श्यामकुमार थापाले गरेका थिए।

माछा मार्ने क्रममा करेन्ट लागेर मृत्यु

मोरङ, साउन ६। मोरङ वेलवारी-६ का ६३ वर्षीय पदमबहादुर गुरुङको करेन्ट लागेर मृत्यु भएको छ। सोही स्थानमा रहेको सीमावर्तीस्थित क्यार खोलामा करेन्ट लगाएर माछा मार्ने क्रममा आफैलाई करेन्ट लागेर गुरुङको मृत्यु भएको हो। घटना सम्बन्धमा ईलाका प्रहरी कार्यालय वेलवारीबाट थप अनुसन्धान भइरहेको छ।

कर्मचारी आवश्यकता

ग्रेट फ्युचर मार्ट कम्पनीलाई केही कर्मचारी आवश्यक परेकाले इच्छुक व्यक्तिले दरखास्त दिनुहोला।
पद: पीआरओ
संख्या: ८ जना (महिला/पुरुष)
योग्यता: +२ वा सो सरह
तलब: १३,६०० सम्म
सम्पर्क: G.F.M. कार्यालय,
बिर्तामोड-४, भद्रपुर स्टेण्ड (भापा)
9817930772/ 9814397340
नोट: सञ्चयकोष। यातायात। नास्ता।
बोनसको व्यवस्था रहेको छ।

सटर भाडामा

बिर्तामोड नगरपालिका-३ धैलाडुब्बा रोड बिर्तामोड चोकमा खाली सटर भाडामा छ। व्यापारिक प्रयोजनमा रहेको उक्त सटर भाडामा लिन चाहनेले तु-सम्पर्क गर्नुहोला।
मो. ९८१४०२७४६९,
९८४२६५४६३८

कर्मचारी आवश्यकता

यस नव दुर्गा ट्रेडर्सलाई निम्न अनुसारका कर्मचारी आवश्यक परेकोले इच्छुकले तु-सम्पर्क गर्नुहोस्।
पद: मार्केटिङ सुपरभाइजर: २ जना
योग्यता: +२ पास
(सम्बन्धित काममा अनुभव भएको)
उमेर: २५ वर्षदेखि ४० वर्ष
नव दुर्गा ट्रेडर्स
बिर्तामोड-५, धिमाल चोक (फोन नं.: ९८१०६८९५०, ९८४२३६६०४४)

ताप्लेजुड-पाथीभरा सफल यात्रा

बिर्तामोडबाट ताप्लेजुड हुँदै पाथीभरा मन्दिरसम्म साथै श्वेचम्ब, मेमेडसम्मको सफल यात्राका लागि हामीलाई सम्बन्धनुहोस्।
ताप्लेजुड पाथीभरा काउन्टर
मो. ९८०३२५०४७२/९८०९३६४०९३

सेफ्टी ट्याङ्की तथा ढल सफाई

अत्याधुनिक ट्रबो (Trabo) प्रविधि सिस्टमको ठूलो ट्याकीबाट सल्लोमा इगर्भरहित हनुरहल्को सेफ्टी ट्याकी सरसफाई गर्नु परेमा हामीलाई सम्बन्धनुहोस्।
घट्ट फोन कट्ट सेवा
सेफ्टी ट्याङ्की तथा ढल सफाई
सम्पर्क: ०२३-५५२६२०
९८४२६५४७००, ९८०४९३८१००

साभा सेफ्टी ट्याङ्की तथा ढल सरसफाई

भापामै पहिलोपटक भ्याकुम सिस्टमको ठूलो र सस्तो ढल तथा सेफ्टी ट्याङ्की सरसफाईको लागि हामीलाई सम्बन्धनुहोस्।
साभा सेफ्टी ट्याङ्की
सम्पर्क: ९८१४९९३७१२,
९८२४९८१७७४, ९८४२६७७७५५,
९८६२६४८२८२

भापा सेफ्टी ट्याङ्की तथा ढल सफाई

सेफ्टी ट्याङ्की सफा गर्नु परेमा हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोला।
बिर्तामोड सम्पर्क: **राजकुमार श्रेष्ठ**
९८५२६६६००५
९८०६०१०४१०
९८४२६३६६२७
०२३-५४६००५
वमक सम्पर्क: **देवी सिटौला**
९८२४७९९१८५
९८४२७६०२६५
९८४२३३२४३०
भापामै सबैभन्दा ठूलो भ्याकुम सिस्टमको ट्याकीबाट सफाई गरिन्छ।

प्रदेश सरकार भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय यातायात व्यवस्था निर्देशनालय

प्रदेश नं. १ dotm.province1@gmail.com
इटहरी, सुनसरी, नेपाल फोन नं. ०२५-५८१९०९

प्रशिक्षण केन्द्र, कारखाना वा वर्कशप सञ्चालन सम्बन्धी सूचना

प्रदेश सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन, २०७६ को दफा १५६, १५७ र प्रदेश सवारी तथा यातायात व्यवस्था नियमावली, २०७७ ले गरेको व्यवस्था अनुसार १ नं. प्रदेश भित्र संचालनमा रहेको प्रशिक्षण केन्द्र, कारखाना वा वर्कशपले आ-आफ्नो व्यवसायको अनुमतिपत्र प्राप्ति, नविकरण र वर्गिकरण जस्ता कार्यहरू गराउनको लागि यस निर्देशनालयमा सम्पर्क राख्नको लागि विभिन्न एफ.एम. रेडियो तथा पत्र पत्रिकामा तथा निर्देशनालयको website मा समेत पटक पटक सूचना प्रकाशित गरिसकेको तर त्यस्ता प्रशिक्षण केन्द्र, कारखाना वा वर्कशपले नियमानुसार अनुमतिपत्र प्राप्ति, नविकरण नगराइ संचालन गरेको भनी विभिन्न व्यक्ति तथा संघ संस्थाबाट जानकारी हुन आएको हुँदा त्यस्ता प्रशिक्षण केन्द्र, कारखाना वा वर्कशपहरूले अनुमति प्राप्ति, नविकरण नगराई संचालन नगर्न हुन सम्बन्धित सबैको लागि यो सूचना प्रकशित गरिएको छ। त्यसरी संचालन गरेको पाईएमा प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही हुने व्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ।
नोट :प्रदेश सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन, २०७६ र प्रदेश सवारी तथा यातायात व्यवस्था नियमावली, २०७७ यस निर्देशनालयको वेबसाइट dotm.p1.gov.np तथा आन्तरिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय, प्रदेश नं. १, विराटनगरको वेबसाइट www.moial.p1.gov.np मा गइ राजपत्रमा गएर डाउनलोड गरी हेर्न सकिन्छ।

अर्जुनधारा यातायात प्रा.लि.द्वारा सञ्चालित आरम्भदायी यात्रा

बिर्तामोडबाट रवि विहान ९ बजे गाडी नम्बर १७९९ अनुष, ९८४२६९८२४८, ५४६ उत्तम ९८४२६७२८२४, चन्द्र ५२६-९८६७९३४९१ साथै समालटार, २:५५ बजे सानुबन् २:४५ बजे दैनिक सेवा उपलब्ध छ।
अध्यक्ष: गोपाल विमिरे (९८४२६८५४५६),
बिर्तामोड काउन्टर सैताराम आचार्य (९८४२६२३५२)

सुरक्षा गार्डको आवश्यकता

२५ वर्ष माथि ५० वर्षसम्म उमेर भएका पुरुष र २० वर्षदेखि ३० वर्ष उमेर भएका महिला सेक्युरिटी गार्डको आवश्यकता परेको हुँदा इच्छुकले तु-सम्पर्क गर्नुहोला।
भ.पू. आर्मी, प्रहरीलाई विशेष प्राथयता।
विराट गोर्खा सेक्युरिटी प्रा. लि.
सम्पर्क कार्यालय बिर्तामोड सिटी सेन्टर पूर्व, देवी कलेज रोड
फोन : ९८४२६२५०२०,
९८०४७३१५६८, ९८०४५६७७८७२

हाडजोर्नी तथा नसाका समस्याहरूको सफल उपचार

पूर्वाञ्चलकै पहिलो तथा एकमात्र फरक चिकित्साको उपचार सार्क पूर्वाञ्चल अस्पताल बिर्तामोड भापामा हाडजोर्नी तथा नसाका विरामीहरूको सफल उपचार।
जाँच तथा उपचार हुने समस्याहरू - गर्भन, डाड, कम्मर दुख्ने, हिस्ट प्रोब्ल्यास, नसा ब्यापिएको, हड्डी खिडिएको - बाघ रोग, युरिक एसिड बढेको, आर्थराइटिस, जोर्नी दुख्ने, जोर्नी जाम भएको - शरीर क्रमकमाउने, पोल्ने, लाटो हुने, कान्ने, - प्यारालाइसिस तथा हिङ्गल गाहो हुने शरीरको एक वा दुवै भाग नचल्ने, मुच बाड्गिएको विरामीलाई भर्ना गरी विशेष उपचार गरिन्छ।
- प्यारालाइसिस भएका तथा हिङ्गल नसक्ने विरामीका लागि अस्पतालमा भर्ना गरी विशेष उपचार गरिन्छ।
सार्क पूर्वाञ्चल अस्पताल, कनकाई रोड
नेपाल टेलिकम पूर्व बिर्तामोड, भापा (फोन : ०२३-५४०१२३, ९८०३५४६९१)

ज्यो. मधुसूदन रिजाल (स्वर्णपदक विजेता) वैदिक व्योमिष परामर्श केन्द्र चारिखरे रोड, बिर्तामोड (९८४७७४९९१)

मेघ (सु. वे. जो. ला. लि. लु. ले. लो. आ) - अवसरका लागि केही दौडथुप गर्नुपर्ला। काम थाल्न समय लागे पनि सम्भावना खोजी गर्ने समय छ।
बृष (इ. उ. ए. ओ. बा. बि. बु. बे. वो.) - आजको मेहनतले भविष्यमा नाम, दाम र प्रतिष्ठा दिलाउन सक्छ। अत्यात्मभाव जागृत हुनाले परोपकारी काममा प्रवृत्त भइनेछ।
मिथुन (का. कि. कु. घ. ङ. छ. क. को. ह.) - दिगो फाइदा हुने योजना कार्यान्वयन गर्न सकिनेछ। सामाजिक दायित्व पनि बढ्नेछ। तारिफयोग्य कामले लोकप्रियता दिलाउनेछ।

कर्कट (हि. हु. हे. हो. डा. डि. डु. डे. डो.) - स्वास्थ्य कमजोर रहनाले लक्ष्यमा पुग्न समस्या पर्नेछ। रोकिएका काममा दोहोराएर प्रयत्न गर्नुपर्ला।
सिंह (मा. मि. मु. मे. मो. टा. टि. टू. टे.) - शुभचिन्तक समेत प्रतिपक्षीको प्रभावमा आउन सक्छन्। सहयोगको तत्परता देखाउनेहरू पछि हट्ने छन्।
कन्या (टो. प. पि. पु. ष. ण. ठ. पे. पो.) - आँटेको काम समयमा नबन्न सक्छ। आफ्ना सूचना बाहिरिने समय रहेकाले गोपनीयतामा ध्यान पुर्याउनुहोला। उपलब्धिका लागि केही दिन प्रतिभा

गर्नुपर्ला।
तुला (र. रि. रू. रे. रो. ता. ति. तु. टो.) - माहौल रमाइलो रहनेछ। प्रयत्न गर्दा आम्दानी बढाउने काम शुरु गर्न सकिनेछ। मानसम्मान प्राप्त हुनुका साथै सम्मानित कामको यश लिने अवसर छ।
बुधिय (तो. ना. नि. नु. ने. नो. या. यि. यु.) - व्यवसायको सन्दर्भमा रमाइलो यात्रा हुन सक्छ। तर, मनोदञ्जना अलमलिंदा चिताएको काम छिलो सम्पादन हुनेछ।
धनु (ये. यो. म. मि. मु. घ. फा. ट. ठो.) - समस्या दशाउँदा शुभचिन्तकहरूले साथ दिनेछन्। प्रेम

र मित्रताको बन्धन पनि कसिलो हुनेछ।
मकर (मो. ज. जि. खि. सु. खे. खो. गा. गि.) - हल्लाको पछि लावा दुख पाइनेछ। अक्सरले पछ्याए पनि फाइदा उठाउन चुनौतिहरूसँग जुध्नुपर्नेछ।
कुम्भ (गु. गे. गो. सा. सि. सु. से. सो. दा.) - प्रगतिमा इर्ष्या गर्नेहरूले दुःख दिनेछन्। व्याहारिक समस्याले योजना रोकिन सक्छ। कामको चाप बढ्नेछ, भने स्वास्थ्यले त्यति साथ नदिन सक्छ।
मीन (दि. दु. थ. म. ज. दे. दो. च. चि.) - मेहनतको नतिजा चित्तबुझ्दो नआउन सक्छ। प्रतिस्पर्धामा उत्रनुपर्ने पनि बुद्धिको उपयोगले अप्रता दिलाउन सक्छ।